

Befordring af Mergel, Tørv, Brænde og andre Varer, eventuelt kun Tørv eller Brænde og andre Varer. Kommissionen har foreslaaet, at Medlemmerne af Selskabet skulde afgive gratis Jord til denne Bane, for saa vidt den skulde gaa hen over deres Ejendom, og kun i ganske særlige Tilfælde, hvor Afstaaelsen kom til at hvile meget byrdefuldt paa Ejeren, skulde der kunne gives en særlig Erstatning for Afstaaelsen. For andre Ejendomme, som man maatte sikre sig Brugsretten af, maatte der gives Ekspropriationsregler og gives fuld Erstatning for Brugsretten, og paa dette Punkt har Ministeriet fuldt ud kunnet tiltræde Kommissionens Forslag.

Dernæst foreslog Kommissionen, at Staten skulde bidrage med Halvdelen af den Erstatning, som gives for Arealafstaaelsen, og med Halvdelen af Udgiften til Jordarbejde, til Spors Lægning, til Rampeanlæg for Tilslutningerne o. s. v., og endelig at Staten skulde betale hele Udgiften til Spor, Driftsmateriel og Inventar. Jeg har imidlertid ment, at man her gik for langt i sine Fordringer til Staten. Ligesom det med Rette — som Udtryk for, at der virkelig er Trang til Stede — ved Anlægget af en Privatbane opstilles som Vilkaar, at der fra den paagældende Egn tilskydes en væsentlig Del af de Udgifter, som medgaar til Banens Anlæg, saaledes har jeg ogsaa ment, at man her burde kræve som Udtryk for, at der virkelig er Trang til Stede for Anlæg af en saadan Bane, at Egnen i højere Grad skal deltage i Udgifterne, end det er foreslaaet af Kommissionen. Derfor er det i Lovforslaget foreslaaet, at saavel Arealerstatningen som Udgiften til Jordarbejde, Spors Lægning og Rampeanlæg skal betales af Selskabet, og at Spor, Driftsmateriel og Inventar helt eller delvist kan stilles til Raadighed for Selskabet, mod at det til Staten betaler en aarlig Afgift, som skal være stor nok til at indeholde en passende Afskrivning for dette Beløb. Mergelbanekommissionen har foreslaaet, at for saa vidt der skal sikres disse smaa Baner Tilslutning til Statsbanestationerne, skulde Statsbanerne betale de med Tilslutningen forbundne Udgifter. Dette Synspunkt har jeg kunnet tiltræde, men har dog ment det rigtigt at foreslaa, at Staten og ikke Statsbanerne skulde betale Udgiften til disse Tilslutningsspor, idet jeg derved tænker paa, at Udgiften skulde opføres ikke paa Statsbanernes Budget, men paa § 15 i Finansloven under Ministeriet for offentlige Arbejders Budget, idet det er

overordentlig tvivlsomt, om man med Rette kan paastaa, at Statsbanernes Aktiver stiger i Værdi ved Udgiften til saadanne Anlæg.

Kommissionen har foreslaaet, at der kun skulde kunne gives Bevilling til Anlæg af saadanne Baner for et Tidsrum af 10 Aar, at Bevillingen skulde gives i det enkelte Tilfælde ved særlig Lov, og at Fornyelse kun kunde finde Sted ved Lov. Efter min Overbevisning vil disse Vilkaar virke alt for hemmende for Tilvejebringelsen af saadanne Anlæg som dem, her er Tale om, indenfor en rimelig Periode. Man vilde udsætte sig for en langsom og besværlig Behandling af de herhen hørende Lovforslag paa samme Maade som med de saa meget vigtigere og for Staten byrdefuldere Privatbanelovforslag. Efter min Overbevisning vil det være tilstrækkelig betryggende at give Ministeriet som saadant Bemyndigelse til at foretage det fornødne, at give Bevilling til Anlæg af saadanne Baner, idet Rigsdagen for sit Vedkommende faar fuldt Indseende med Forvaltningen af dette Omraade gennem de fornødne Finanslovbevillinger, der jo hvert Aar maa til, og som vil vise Omfanget og Karakteren af den Virksomhed, der her bliver udfoldet. Derimod har jeg fuldt ud kunnet tiltræde det Synspunkt, at Bevillingen kun skulde gives for 10 Aar ad Gangen, og dette har fundet Udtryk i Lovforslaget.

Paa Grund af de Afvigelser, som det saaledes efter Ministeriets Opfattelse har været nødvendigt at foretage fra Mergelbanekommissionens oprindelige Forslag, har Sagen paa ny været forelagt Kommissionen, og der er ved den Forhandling, som derved fandt Sted, opnaaet fuldstændig Enighed mellem Kommissionen og Ministeriet om alle Enkeltheder, saaledes at Lovforslaget, som det nu foreligger, maa siges at foreligge med fuld Tiltrædelse fra Kommissionens Side. Jeg skal hermed anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling, jeg vilde finde det meget gavnligt, om det kunde vinde igennem begge Rigsdagens Ting endnu i denne Samling, da der foreligger adskillige Henvendelser til Ministeriet om Tilladelse til Anlæg af saadanne Baner, som ikke mindst under de nuværende Forhold vil betyde ikke blot en Hjælp for de paagældende Egne til Opkomst i økonomisk Henseende, men navnlig vil faa en ikke ringe Betydning for Brænde- og Tørvetransporterne i det kommende Aar.

Jeg skal dernæst tillade mig at frem-